

KKM

คู่มือ

การสร้างความรู้ด้วยกระบวนการแบ่งปันความรู้
และการถอดความรู้-ประสบการณ์การเรียนรู้

สารบัญ

หน้า

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการความรู้ภายในมหาวิทยาลัยรังสิต.....	2
2. การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอน	
• นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : เทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	4
• คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	5
• ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	6
3. การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	
• นิยาม ประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	8
• คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์.....	9
• ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์.....	10
4. การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านเทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษ	
• นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	14
• คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	15
• ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	16
5. การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านธรรมาธิปไตย	
• นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การยึดมั่นคุณธรรม.....	22
• คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการยึดมั่นคุณธรรม.....	23
• ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการยึดมั่นคุณธรรม.....	24
6. การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	
• นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล.....	31
• คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล.....	32
• ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล	33

ภาคผนวก

- แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้

ความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการความรู้ภายในมหาวิทยาลัยรังสิต

ความรู้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งสำหรับองค์กร ความรู้จำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ 2) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่างๆ ทั้งนี้ องค์กรสามารถรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ด้วยการสร้างระบบการจัดการความรู้ (KM = Knowledge Management) โดยการจัดการความรู้เป็นการดำเนินการตามขั้นตอน 4 ประการ ได้แก่ 1) การกำหนดขอบเขตประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ 2) การสร้างหรือแสวงหาความรู้ที่ต้องการ 3) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ 4) การจัดเวทีเพื่อการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยรังสิตมีนโยบายในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อมาตรฐานการประกันคุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในองค์ประกอบที่ 7 การบริหารและการจัดการ ตัวบ่งชี้ที่ 7.2 การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้ เกณฑ์การประเมิน ข้อ 1-5 ทั้งนี้ การดำเนินการเรื่องการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรังสิตเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมตั้งแต่ ปี 2552 โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ และมีผลการดำเนินงานคือ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในหน่วยงาน การจัดสัมมนาฝึกอบรมภายในหน่วยงานต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการทำงานให้แก่บุคลากรทุกระดับ การจัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการความรู้ภายในหน่วยงาน การนำเครื่องมือทางการจัดการความรู้เกี่ยวกับเพื่อนช่วยเพื่อนไปใช้เพื่อเชิญทีมงานที่ทำงานประสบความสำเร็จมาถ่ายทอดแบ่งปันประสบการณ์ที่ดีให้แก่หน่วยงานอื่นๆ นอกจากนี้ ยังมีการวิเคราะห์ ทบทวน และถอดประสบการณ์การเรียนรู้หลังเสร็จสิ้นการทำงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งผ่านการเขียนหรือการพูด รวมทั้งมีการจัดเวทีถาม-ตอบ ในลักษณะการจัดประชุมหรือกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องต่างๆ

การดำเนินงานการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรังสิตได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปี 2555 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยชุดใหม่ โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธานกรรมการ รวมทั้งมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการการจัดการความรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคนิคการเรียนการสอน ด้านเทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษ ด้านธรรมาธิปไตย ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ จากนั้นได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ประชุมระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดทิศทางและรูปแบบกระบวนการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรังสิต
3. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการการจัดการความรู้ มหาวิทยาลัยรังสิต
4. กำหนดขอบเขตประเด็นความรู้ (Knowledge Domain) ที่ต้องการจัดการความรู้
5. สื่อสารผ่านที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการฯ เพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดทั้ง 5 ด้าน
6. กำหนดบุคลากรกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะ
7. จัดทำแบบฟอร์มสำหรับการสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ตามขอบเขตประเด็นความรู้ที่กำหนดไว้

8. พัฒนาเว็บไซต์การจัดการความรู้ (KM Website)
9. พัฒนาระบบชุมชนนักปฏิบัติออนไลน์ (CoPs Online)
10. พัฒนาระบบสารานุกรมออนไลน์ (Wikipedia)
11. พัฒนาระบบคลังความรู้ (Knowledge-based System)
12. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การสร้างความรู้ด้วยกระบวนการแบ่งปันความรู้และการถอดความรู้-ประสบการณ์การเรียนรู้”
13. ดำเนินกิจกรรมการแบ่งปันความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการถอดบทเรียนและประสบการณ์การเรียนรู้
14. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการความรู้”
15. จัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ
16. สื่อสาร เผยแพร่ และถ่ายโอนความรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลาย
17. ประมวลและกลั่นกรองความรู้ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ของคณะ สถาบัน สำนักและหน่วยงานต่างๆ
18. จัดเวทีเพื่อการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
19. จัดตลาดนัดความรู้
20. จัดเวทียกย่องชมเชยบุคลากรและหน่วยงานที่มีการจัดการความรู้ที่เป็นเลิศ
21. สรุปและประเมินผลการจัดการความรู้
22. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี

ทั้งนี้ การดำเนินงานตามขั้นตอนข้างต้น ได้เสร็จสิ้นในข้อที่ 1-5 และข้อที่ 7-8 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางคณะกรรมการการจัดการความรู้ฯ จึงขอความร่วมมือจากคณะวิชาเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมกันสร้างความรู้ของมหาวิทยาลัยฯ ตามประเด็นความรู้ 5 ด้าน ดังนี้

- **ด้านเทคนิคการเรียนการสอน**
ประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ คือ : เทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- **ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์**
ประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ คือ : การเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
- **ด้านเทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษ**
ประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ คือ : การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
- **ด้านธรรมาธิปไตย**
ประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ คือ : การยึดมั่นคุณธรรม
- **ด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ**
ประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ คือ : การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอน

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : เทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered teaching) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้ตามธรรมชาติและเต็มเต็มความรู้ตามศักยภาพตนเอง ทั้งนี้ เทคนิคในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based) การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based) การเรียนรู้แบบใช้ทักษะเป็นฐาน (Skill-Based) การเรียนรู้แบบใช้วิธีการสืบเสาะเป็นฐาน (Inquiry-Based) การเรียนรู้แบบใช้การคิดเห็นเป็นฐาน (Thinking-Based) การเรียนรู้แบบใช้วิธีการรอบความคิดเป็นฐาน (Concept-Based) การเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มเป็นฐาน (Group Process-Based) การเรียนรู้แบบใช้วิธีการตั้งคำถามเป็นฐาน (Questioning-Based) การเรียนรู้แบบใช้วิธีการอภิปรายเป็นฐาน (Debate-Based) การเรียนรู้แบบใช้วิธีการแสดงบทบาทเป็นฐาน (Role Playing-Based) การเรียนรู้แบบใช้กรณีศึกษาเป็นฐาน (Case-Based) และ การเรียนรู้แบบใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นฐาน (Self-Learning Module)

หมายเหตุ : ^[1] ที่มา "TQF กับการประกันคุณภาพการเรียนการสอน" โดย ศ.ดร.สุวิมล ว่องวานิช

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คณะ / วิทยาลัย / สถาบัน.....ลำดับที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

ภาควิชา/สาขาวิชา.....

- 1. มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข
- 2. มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายหรือมีการใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
- 3. กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักใช้ทักษะกระบวนการคิดในการศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งกระตุ้นให้มีปฏิสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์กับทั้งผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน
- 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน
- 6. ใช้รูปแบบการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และสามารถวัดศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง
- 7. พัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพและในชีวิตประจำวัน รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 8. มีความเมตตา มีความเข้าใจ และเปิดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน
- 9. มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนและสามารถจัดระดับความรู้ที่ถ่ายทอดให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- 10. อื่นๆ.....

หมายเหตุ : ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 5 ข้อ หรือ มากกว่า

ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง รศ.ดร.กาญจนา จันทร์ประเสริฐ

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก -

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

ภาระงานหลัก คือ อาจารย์ประจำรายวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

ภาระงานรอง คือ พัฒนากระบวนการจัดการเรียนสอน

4. ชื่อเรื่องที่เล่า

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

5. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

นักศึกษาสนใจแต่เรื่องเนื้อหามากกว่ากระบวนการและพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ซึ่งไม่ตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในหลักการและสามารถนำหลักการที่ได้เรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการเรียนอย่างชัดเจน และมีเวลาในการให้คำปรึกษาออกชั้นเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) เตรียมตัว วางแผนการจัดการเรียนรู้ และเตรียมโจทย์ปัญหาที่เรียกว่า (Scenario) ซึ่งการสร้างโจทย์ปัญหาที่ดีนั้น ผู้สร้างควรมีความเข้าใจในเนื้อหาที่จะนำมาสร้างโจทย์ปัญหา แล้วเลือกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน หรือ ข่าวสารจากสื่อต่างๆ โดยโจทย์ปัญหาที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ บอกเรื่องราวที่ดึงดูดใจในสภาพแวดล้อมซึ่งผู้เรียนสามารถเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงทฤษฎีและการนำไปปรับใช้เข้าด้วยกันได้ เป็นปัญหาปลายเปิดที่มีหลายแง่มุมที่ทำให้ทายให้ทำและแสดงผลอันสมควรในการวินิจฉัยและการสันนิษฐานปัญหาก่อให้เกิดการโต้แย้งหรือการอภิปรายเพิ่มเติม และปัญหามีความซับซ้อนเพียงพอสำหรับผู้เรียน ตัวอย่างปัญหา เช่น

เรื่องที่ 1 จริงหรือไม่

ในการเกิดเพลิงไหม้อาคารไม้ที่ติดต่อกันจำนวน 10 หลังในตลาดแห่งหนึ่ง เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปตรวจสอบบ้านหลังหนึ่งในที่เกิดเหตุเนื่องจากได้รับแจ้งว่าสงสัยจะเป็นบ้านต้นเพลิง ซึ่งบ้านหลังนี้เป็นของสามีภรรยาคนหนึ่งชื่อว่าสมชายและสมศรี จากการสอบถามข้อมูลพบว่าในเช้าวันเกิดเหตุ สมศรีรีบตื่นนอนแต่เช้าตรู่เพื่อปรุงอาหารเช้าให้สามีด้วยตนเอง เธอเปิดหลอดไฟฟ้าในห้องครัวขนาด 100 วัตต์ 2 ดวง เพื่อให้มีความสว่างเพียงพอ และปรุงอาหารหลายอย่างในเวลาเดียวกันเพื่อให้เสร็จก่อนที่สามีจะตื่นนอน เธอทอดเบคอนในกระทะไฟฟ้าขนาด 1000 วัตต์ ต้มกาแฟด้วยหม้อต้มกาแฟไฟฟ้าขนาด 600 วัตต์ ปิ้งขนมปังด้วยเครื่องปิ้งขนมปังไฟฟ้าขนาด 700 วัตต์ เจ้าหน้าที่สังเกตเห็นว่าวงจรไฟฟ้าในห้องครัวของบ้านนี้ใช้ฟิวส์ที่ทำด้วยลวดทองแดงขนาด 10 แอมแปร์ จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นเจ้าหน้าที่จะสรุปว่าการเกิดเพลิงไหม้ครั้งนี้มีสาเหตุจากบ้านสมชายและสมศรีหรือไม่

เรื่องที่ 2 โรคหัวใจ

ผู้ป่วยรายหนึ่งที่มีปัญหาโรคหัวใจและมีการฝังขั้วไฟฟ้า (Electrode) หรือการแพทย์เรียกว่าเครื่องช่วยกระตุ้นการเต้นของหัวใจ (Pacemaker) ไว้ภายใน ได้เรียกร้องค่าเสียหายจากร้านหนังสือแห่งหนึ่งจากเหตุผลว่า เมื่อเขาเดินผ่านเครื่องตรวจจับขโมยในร้านขายหนังสือแห่งนี้ ปรากฏว่าเขาล้มลงทันที ภายหลังพบว่าที่เขาล้มลงนั้นเกิดจากเครื่องกระตุ้นการเต้นของหัวใจหยุดทำงานชั่วคราว เนื่องจากสนามแม่เหล็กไฟฟ้าที่แพร่ออกมาจากเครื่องตรวจจับขโมยดังกล่าว ถ้านักศึกษาเป็นเจ้าของร้านจะชดใช้ค่าเสียหายครั้งนี้หรือไม่ โดยให้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ (ดัดแปลงจาก <http://www.rmutphysics.com>)

3) สำรวจแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่ เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวควรมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอ สำหรับการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียน และควรมีความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีสืบค้นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนได้ เช่น จำนวนหนังสือในสำนักหอสมุด หนังสือตามห้องสมุดย่อยของคณะ/ภาควิชา ที่นักศึกษาสังกัดอยู่ ระบบอินเทอร์เน็ต/WiFi เป็นต้น

4) สร้างแรงจูงใจผู้เรียนในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนปรับตนเองให้มีลักษณะนิสัยที่เป็นปัจจัยช่วย สนับสนุนในการเรียน เช่น ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ความใฝ่รู้ ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เจตคติที่ดีต่อรายวิชาที่เรียน โดยเฉพาะการสร้างแรงจูงใจนั้นครูควรรู้จักธรรมชาติของผู้เรียน เช่น นักศึกษาจากคณะแพทยศาสตร์ควรใช้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทางการแพทย์และปัญหาที่มีความซับซ้อน ดังนั้น สำหรับนักศึกษาในกลุ่มนี้จะสร้างโจทย์ปัญหาที่ท้าทายในระดับสูง นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ควรใช้ปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาโจทย์ได้ตามกระบวนการ ผู้เรียนจะมีความต้องการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและมีความสุขในการเรียนรู้

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

ความพยายามและการเสียสละเวลาในการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างสื่อหรือเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น (ที่ไม่ใช่ผู้เล่า)

- 1) หัวหน้าภาควิชาฟิสิกส์ที่ให้การสนับสนุนในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน
- 2) นักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอน

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน (Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

ผู้เรียนต้องใช้เวลาในห้องเรียนในส่วนการทำกิจกรรมซึ่งถ้าผู้เรียนไม่สามารถแบ่งเวลาในห้องเรียนในการทำภารกิจต่างๆ ได้อย่างมีระบบ จะทำให้เกิดปัญหาต่อผู้เรียนได้ ดังนั้นผู้เรียนอาจใช้ Social Network เป็นเครื่องมือในการประชุมกลุ่มกัน

10. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบ การค้นคว้าหาข้อมูล การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถนำความรู้ทางด้านฟิสิกส์มาประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพได้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

มีความรู้ด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

เกิดความเข้าใจและความชำนาญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ในรายวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง คือ

การผลิตคอร์สแวร์สื่อการสอนเรื่องรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ โดยผู้เล่าเรื่องได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยรังสิตในการเข้าร่วมโครงการพัฒนาคอร์สแวร์ด้านเทคนิคการจัดการเรียนการสอนสำหรับคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนบนเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยทำสื่อคอร์สแวร์ โมดูลที่ 1 การสอนที่ไม่ใช่บรรยาย ในหัวข้อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และจะนำไปเผยแพร่ให้คณาจารย์และผู้สนใจได้ศึกษาผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย (TCU)

การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

พันธกิจด้านงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมด้านการวิจัยให้สามารถดำเนินการในพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้น โดยองค์ประกอบด้านการควบคุมงานวิจัยนั้นจะประกอบด้วย การสนับสนุนเงินทุนวิจัย โดยจะต้องมีข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ มีการบริการจัดการทุนวิจัยให้บรรลุเป้าหมาย เมื่อบรรลุแล้วตามเวลาที่กำหนด และเผยแพร่ผลงานวิจัยออกสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่างๆ อาทิเช่น เผยแพร่ในการประชุมวิชาการและเผยแพร่ในรูปของวารสารระดับชาติ*และนานาชาติ** รวมถึงการต่อยอดงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิตงานวิจัย และการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาในงานวิจัยสามารถดำเนินการไปได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการทั้งหมดถือเป็นส่วนที่สำคัญในการนำผลงานวิจัยไปพัฒนาในการเรียนการสอน ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยรังสิตส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัย จึงเป็นหัวข้อการจัดการความรู้ที่จะชวนคณะ/หน่วยงานมาร่วมกันแบ่งปันความรู้ในเรื่องการเผยแพร่ผลงานวิจัย

***การเผยแพร่งานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ** หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯ หรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วยศาสตราจารย์หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากภายนอกสถาบันของเจ้าของบทความ

****การเผยแพร่งานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ** หมายถึง การนำเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการ และบทความฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยมีกองบรรณาธิการจัดทำรายงานฯหรือคณะกรรมการจัดประชุม ประกอบด้วยศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ จากนอกสถาบันเจ้าภาพอย่างน้อยร้อยละ 25 และมีผู้ประเมินบทความที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นจากต่างประเทศ

คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

คณะ / วิทยาลัย / สถาบัน.....ลำดับที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

ภาควิชา/สาขาวิชา.....

- 1. ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยจากภายใน และ /หรือ ภายนอก ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 2. มีการเผยแพร่บทความวิจัยในรูปแบบ Proceedings ในระดับประเทศและ/หรือสากล ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 3. มีการเผยแพร่บทความวิจัยในรูปแบบ Journal ในระดับประเทศและ/หรือสากล ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 4. มีตำราเป็นที่เผยแพร่ ทั้งในมหาวิทยาลัยและ/หรือนอกมหาวิทยาลัย ผ่านศูนย์หนังสือหรือห้องสมุดทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย
- 5. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความวิจัยจากในและนอกมหาวิทยาลัย ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 6. มีการเผยแพร่งานสร้างสรรค์ระดับชาติและระดับสากลอย่างต่อเนื่อง ภายในระยะเวลา 3 ปี
- 7. มีผลงานวิจัยที่จดสิทธิบัตร และ/หรือ อนุสิทธิบัตร อย่างน้อย 1-2 ชิ้น
- 8. เป็นวิทยากรรับเชิญทั้งจากในและนอกมหาวิทยาลัย
- 9. มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป

หมายเหตุ : ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 5 ข้อ หรือ มากกว่า

ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง รศ.ดร.กาญจนา สุริยะพรหม

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก -

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

1) ด้านงานสอน อาจารย์สอนประจำคณะเทคนิคการแพทย์

2) ด้านงานวิจัย นักวิจัย

- เป็น Editorial board ของวารสาร World Journal of Basic and Applied Science, Bulletin of health, science and technology
 - เป็น Reviewer ให้กับวารสารในประเทศและต่างประเทศเช่น Peak Journal of Pharmacy and Pharmaceutical Sciences, International Journal of Nutrition and Metabolism
- วารสารสมาคมเทคนิคการแพทย์ เป็นต้น
- เป็นคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของสถาบันวิจัยและคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

4. ชื่อเรื่องที่เล่า

การเผยแพร่งานวิจัย

5. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

การตีพิมพ์และเผยแพร่งานวิจัย ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับกระบวนการวิจัย เพื่อนำองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบไปเผยแพร่สู่สังคม ในการที่จะนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมให้มีความยั่งยืนต่อไป ถึงอย่างไรก็ตามยังมีนักวิจัยบางส่วนที่ทำวิจัยแล้วแต่ยังขาดการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปตีพิมพ์เผยแพร่ ดังนั้นการส่งเสริมและกระตุ้นให้นักวิจัยได้มีการตีพิมพ์ผลงานจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ

6. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

- ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากวารสารต่างๆ เพื่อนำไปใช้สำหรับเขียนงานวิจัย
- เลือกวารสารที่จะตีพิมพ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาของงานวิจัยโดยจะต้องเข้าไปอ่านที่ scope ของ journal ว่าวารสารนี้เกี่ยวข้องกับงานด้านใดบ้างที่จะรับตีพิมพ์
- อ่านรายละเอียดและข้อกำหนดต่างๆ ของวารสารที่จะส่งไปตีพิมพ์ เนื่องจากบางวารสารที่ส่งไปจะต้องมีการจ่ายค่า article-processing charges
- เมื่อเลือกวารสารที่จะตีพิมพ์ได้แล้วให้อ่านที่ instructions for authors และจัดเตรียม manuscript ให้ถูกต้อง
- ตรวจสอบ submission checklist ให้ครบถ้วน
- จัดเตรียม covering letter ถึง editor
- เมื่อส่งไปแล้วบางวารสารอาจต้องใช้เวลาในการตอบรับ

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

เมื่อทำวิจัยเสร็จในแต่ละเรื่องผู้วิจัยควรกำหนดกรอบเวลาให้กับตัวเองในการเขียนงานวิจัย และพยายามทำให้เสร็จตามที่ได้ตั้งเป้าไว้ โดยผู้วิจัยต้องรู้จักวางแผนเพื่อให้มีเวลาสำหรับการเขียนงานวิจัย อย่าเป็นแบบทำงานวิจัยเสร็จแล้วเอาไปขึ้นหิ้งไว้ไม่เขียนตีพิมพ์ จะทำให้งานวิจัยนั้นไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคม

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น (ที่ไม่ใช่ผู้เล่า)

- ที่ปรึกษาโครงการวิจัย จะเป็นผู้ที่ช่วยให้แนวทางในการเขียนงานวิจัยและแนะนำการส่งตีพิมพ์
- ผู้บริหารของคณะ คอยกระตุ้นและสนับสนุนในเรื่องงานวิจัยและเผยแพร่
- เพื่อนร่วมงาน มีความเข้าใจและให้ความช่วยเหลือกันในการทำงานทำให้สามารถจัดสรรเวลาในการเขียนงานวิจัยได้

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน (Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ปัญหา / อุปสรรค ดังกล่าว

- เนื่องจากภาระงานสอนค่อนข้างเยอะ ดังนั้นผู้วิจัยต้องพยายามจัดสรรเวลาให้กับตัวเองเพื่อที่จะมีเวลาเขียนงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์
- การส่งงานวิจัยไปตีพิมพ์ในบางวารสารอาจต้องใช้เวลาานมากสำหรับการให้ reviewers อ่านในการพิจารณา ดังนั้นผู้วิจัยจึงควรเผื่อเวลาสำหรับตีพิมพ์ไว้ด้วย
- ในการส่งงานวิจัยไปยังวารสารต่างๆ อาจถูกปฏิเสธการรับตีพิมพ์ได้ ดังนั้นจะต้องเตรียมใจเอาไว้ด้วย เนื่องจากปัจจุบันนี้มีการแข่งขันสูงมากในการเผยแพร่งานวิจัย จึงต้องเน้นที่คุณภาพและความทันสมัยของงานวิจัย ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยทำงานวิจัยเสร็จแล้วจึงควรรีบตีพิมพ์ผลงานไมอย่างนั้นงานวิจัยจะล้าสมัย
- ในบางวารสารที่ส่งไปตีพิมพ์ reviewers อาจมีข้อเสนอแนะกลับมาให้ทำงานวิจัยเพิ่มเติม หรือ วิเคราะห์ข้อมูลใหม่ก่อนที่จะรับตีพิมพ์ ดังนั้นผู้วิจัยต้องเผื่อเวลาและเตรียมรับปัญหานี้ด้วย
- ในการเขียนงานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษเพื่อส่งตีพิมพ์ มักจะพบข้อผิดพลาดด้านไวยากรณ์ ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยเขียนผลงานวิจัยเสร็จแล้วควรจะต้องมีการส่งไปตรวจด้านภาษาก่อนส่งไปตีพิมพ์ยังวารสาร

10. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

- ทุกงานวิจัยที่ทำจะได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ออกสู่สังคม
- ผู้วิจัยจะมีงานวิจัยตีพิมพ์ในระดับชาติและนานาชาติต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

- มาจากการได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาวิจัย
- นอกจากนี้การที่จะเขียนงานวิจัยเพื่อส่งไปตีพิมพ์นั้น ผู้เขียนจะต้องมีการทบทวนงานวิจัยก่อนหน้านี้จากวารสารต่างๆ

ให้มาก เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้เป็นแนวทาง และประสบการณ์สำหรับการเขียนงานวิจัย

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

การตีพิมพ์เผยแพร่งานวิจัย ถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ใหม่ที่ค้นพบออกสู่สังคม เพื่อไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งอาจเป็นองค์ความรู้เริ่มต้นในการที่จะนำไปต่อยอดงานวิจัยได้ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้การเผยแพร่งานวิจัยยังเป็นการแสดงถึงศักยภาพของนักวิจัยออกสู่สังคมด้วย

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่องคือ

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารต่างประเทศ

1. Suriyaprom K, Tungtrongchitr R, Pongpaew P, Phonrat B, Harnroongroj T, Vudhivai N, et al. Homocysteine and vitamin status in healthy Thai smokers. Journal of nutritional & environmental medicine 2005; 15: 9-21.สถานภาพ เป็นผู้ร่วมโครงการวิจัย
2. Suriyaprom K, Harnroongroj T, Numjuntra P, Chantaranipapong Y, Tungtrongchitr R. Effects of tobacco smoking on alpha-2-macroglobulin and some biochemical parameters in Thai males. Southeast Asian J Trop Med Public Health 2007; 38: 918-926. สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
3. Teerakanchana T, Puavilai W, Suriyaprom K, Tungtrongchitr R. Comparative study of LDL-cholesterol levels in Thai patients by the direct method and using the Friedewald formula. Southeast Asian J Trop Med Public Health 2007; 38(3): 519-27.สถานภาพ เป็นผู้ร่วมโครงการวิจัย
4. Suriyaprom K, Phonrat B, Namjuntra P, Chanchay S, Tungtrongchitr R. The +299(G>A) resistin gene polymorphism and susceptibility to type 2 diabetes in Thais. J Clin Biochem Nutr 2009; 44(1): 104-10. (impact factor 1.7)สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
5. Suriyaprom K, Phonrat B, Harnroongroj T, Tungtrongchitr R. The -11377C>G adiponectin gene polymorphism alters the adiponectin concentration and the susceptibility to Type 2 Diabetes in Thais. Int J Vitam Nutr Res 2010; (impact factor 0.9)สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
6. Suriyaprom K, Numjuntra P, Thawnasom K, Pimainog Y, Tungtrongchitr R (2010). Association between cigarette smoking and metabolic syndrome in Thais. Int J Health Res 2010; 3(4): 205-212.สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
7. Suriyaprom K, Tanateerabunjong R, Tungtrongchitr A, Tungtrongchitr R. Alterations of Malondialdehyde Levels and Hematological Parameters in Methamphetamine Abuse Thais. J Med Assoc Thai 2011; 94(12): 1533-9.สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
8. Suriyaprom K, Tungtrongchitr R, Harnroongroj T. Impact of COMT Val (108/158) Met and DRD2 Taq1B Gene Polymorphisms on Vulnerability to Cigarette Smoking of Thai Males. J Mol Neurosci. 2012 Jun 28. (impact factor 2.5)สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
9. Suriyaprom K, Phonrat B, Chuensumran U, Tungtrongchitr A, Tungtrongchitr R. Association of HTTLPR and 5-HT2A T102C polymorphisms with smoking characteristics and anthropometric profiles of Thai males. Genet Mol Res. 2012 Oct 15;11(AOP). (impact factor 1.2)สถานภาพ เป็นหัวหน้าโครงการวิจัย
10. Suriyaprom K, Tungtrongchitr R, Pimainog Y, Thawnasom K. The association between BDNF Val66Met polymorphism and BDNF serum concentrations with smoking in Thai males. BMC Medical Genetics (กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของ reviewers) สถานภาพเป็นหัวหน้า โครงการวิจัย

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารภายในประเทศ

1. เยาวลักษณ์ พิมายนอก, กาญจนา สุริยะพรหม, พิเศษฐ์ นามจันทรา. (2546). การประเมินบัณฑิตเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิตด้านคุณธรรม/จริยธรรม. วารสารสหเวชศาสตร์. ฉบับที่ 3. 215-22.

2. Suriyaprom K, Phonrat B, Chanchay S. Serum Leptin Levels and Biochemical Parameters in Non-diabetic and Diabetic Thais. Bulletin of the Department of Medical Services 2549: 31(2); 155-61.
3. คมนนตรี เตียงพิทยาการ, กาญจนา สุริยะพรหม, มัณฑนา มิตรชัย. (2549). การสำรวจเพื่อเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบของนักศึกษาวิชาชีพสุขภาพในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2549. การประชุมวิชาการบูรณาการกับสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5. เจริญดีมันคงการพิมพ์. มิถุนายน 2549. 71-83.
4. พิธิษฐ์ นามจันทร์, กาญจนา สุริยะพรหม, วัลลภ เสมาทอง, ศิริพรรณ ธาณินทรวัฒน์, อรวรรณ กิตตินิรนาท, อาจารย์ เวียงไชย. (2551) การสำรวจข้อมูลการบริโภคยาสูบในนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต. วารสารเทคนิคการแพทย์. ปีที่ 36. ฉบับที่ 2. 2432-44.

บทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสาร

1. Kanjana Suriyaprom, Rungsun Tungtrongchitr, Pisit Numjuntra. (2006). Free radicals and antioxidants in cigarette smokers. J Med Tech Assoc Thailand. Vol. 34 No.1 (April). 1348-60
2. กาญจนา สุริยะพรหม, ยาวลักษณ์ พิมายนอก. (2550). โรคเบาหวานชนิดที่ 2 และสารอะดิโปไคน์. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา. สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 3.(มกราคม-มิถุนายน). 80-86.
3. กาญจนา สุริยะพรหม, รังสรรค์ ตั้งตรงจิตร. (2550). บุหรี่ : ปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือดหัวใจ. วารสารควบคุมยาสูบ. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (พฤษภาคม- สิงหาคม). 77-85.

ผลงานวิจัยที่นำเสนอในการประชุมวิชาการในประเทศ

1. นำเสนอผลงาน ในการประชุมวิชาการบูรณาการกับสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 5 (2549) ที่โรงแรมมิราเคิล-แกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร ในหัวข้อการสำรวจเพื่อเฝ้าระวังการบริโภคยาสูบของนักศึกษาวิชาชีพสุขภาพในประเทศไทย.

ผลงานวิจัยที่นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

1. นำเสนอผลงานระดับนานาชาติในงาน Joint International Tropical Medicine Meeting 2004 ที่กรุงเทพมหานคร ในหัวข้อInfluence of smoking on total homocysteine and vitamins in healthy Thai males.
2. นำเสนอผลงานระดับนานาชาติในงาน The 21 st IUBMB& 12 th FAOBMBInternational Congress of Biochemistry and Molecular Biology 2009ที่สาธารณรัฐประชาชนจีน ในหัวข้อThe -420 (C>G) polymorphism of the resistin gene and serum resistin levels in overweight or obese Thais.
3. นำเสนอผลงานระดับนานาชาติในงาน Asia Pacific Conference on Tobacco orHealth 2010 ที่ ประเทศออสเตรเลีย ในหัวข้อMetabolic syndrome and cigarette smoking.

หนังสือ

1. กาญจนา สุริยะพรหม เรื่องโรคเบาหวานและสารอะดิโปไคน์ พิมพ์ครั้งที่ 1 จัดพิมพ์โดยศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยรังสิต 2553 จำนวน 232 หน้า

การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านเทคนิคการพัฒนาภาษาอังกฤษ

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวการสอนภาษาเพื่อสื่อสาร (Communicative Approach) หมายถึง แนวคิดการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศซึ่งยึดความรู้ในการสื่อสารเป็นเป้าหมายของการเรียนการสอนภาษา แนวการสอนเพื่อสื่อสารนี้มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องสามมิติยะสื่อสารของเดลล์ ไฮม์ส์ (Hymes, 1972) ดังนี้

1. สอนการใช้ภาษาที่จำเป็นในการสื่อสาร เช่น การขอร้อง การพรรณนา การแสดงความพอใจหรือไม่พอใจ
2. อิงหลักสูตรเน้นหัวเรื่อง (Notional Syllabus) หรือหลักสูตรเน้นการสื่อสาร
3. เน้นกระบวนการใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร เช่น ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามสถานการณ์ ใช้ภาษาทำกิจกรรม เช่น กิจกรรมแก้ปัญหา

หาข้อมูล และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น

** ที่มา : พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ประยุกต์, 2553

คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

คณะ / วิทยาลัย / สถาบัน.....ลำดับที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

ภาควิชา/สาขาวิชา.....

- 1. มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2. มีทัศนคติที่ดีต่อการสอนภาษาอังกฤษ
- 3. มีวิธีการและเทคนิคการเรียนการสอนที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
- 4. มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการเรียนการสอนภาษา
- 5. รู้ทันข่าวสารและเหตุการณ์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 6. มีการพัฒนาตนเองด้านการใช้ภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ
- 7. รู้จักวิเคราะห์และสามารถแก้ไขปัญหาหรือความบกพร่องของผู้เรียน เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น

หมายเหตุ : ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 5 ข้อ หรือ มากกว่า

ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ด้านการสอนวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง อาจารย์ วรพล มหาแก้ว

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก อาจารย์ วรพล มหาแก้ว

3. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ ทำหน้าที่สอนในรายวิชาต่างๆเช่น Listening and Speaking in the Mass Media, Writing 2, Reading 1, Applied English Structure

4. ชื่อเรื่องที่เล่า

การเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยประยุกต์แนวคิดการเรียนรู้แบบเป็นทีม และแนวการสอนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นขั้นตอน

5. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมาอย่างต่อเนื่อง เพราะการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดีกับทั้งตัวผู้เรียนจนถึงประเทศชาติ จากความสำคัญดังกล่าวการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ (ONEC, 2002) แม้ว่า การสื่อสารภาษาอังกฤษอาจเป็นหัวใจหลักในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนที่เน้นการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) อย่างเดียว ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและแม่นยำ (Xin, 2007) งานวิจัยหลายชิ้นสนับสนุนแนวคิดดังกล่าวเช่น งานวิจัยของ Swain และคณะ (2001) เผยว่าผู้เรียนขาดความมั่นใจทางด้านโครงสร้างภาษาอังกฤษหลังจากได้รับการเรียนสอนแบบเน้นการสื่อสารเพียงอย่างเดียว ดังนั้นแล้ว Ellis (2003) สนับสนุนรูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นทั้งไวยากรณ์และการสื่อสารที่มีความหมาย

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษในห้องเรียนยังถือว่ามีความจำเป็นด้วยเหตุผลที่ว่า หากผู้เรียนขาดความรู้ความสามารถด้านไวยากรณ์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้กฎและโครงสร้างที่แม่นยำอาจก่อให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาดหรือ Communication Breakdown ได้ (Roberts and Cimasco, 2008)

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษยังคงปรากฏอยู่โดยสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ การสอนของครูผู้สอนที่สอนแต่ให้ผู้เรียนท่องจำกฎและโครงสร้าง โดยไม่มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริงอย่างมีความหมาย (Arikan, 2011) นอกจากนี้ กิจกรรมในห้องเรียนยังออกแบบให้ผู้เรียนฝึกแต่โครงสร้างไวยากรณ์เพื่อให้ท่องจำได้ดีขึ้นเท่านั้น (Khunying, 2005) และหากครูผู้สอนที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศเรียนมาแบบเน้นท่องจำไวยากรณ์เป็นหลัก เมื่อไปสอนก็อาจทำให้ครูผู้สอนเหล่านี้นำประสบการณ์และความเชื่อดั้งเดิมไปประยุกต์ใช้ในการสอนและออกแบบกิจกรรมซึ่งผลที่ตามมาก็คือ ผู้เรียนอาจรู้กฎและโครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างสมบูรณ์ แต่ยังไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ (Abdu, 2011)

งานวิจัยของ Yoon และคณะ (2004) ได้ศึกษาผู้เรียนในทวีปเอเชียด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษและได้ให้ข้อสรุปว่า ผู้เรียนชาวญี่ปุ่นและชาวจีนกล่าวว่าตนสามารถท่องจำกฎไวยากรณ์ภาษาอังกฤษได้อย่างแม่นยำมาก ได้คะแนนสอบสูง เนื่องจากเรียนในห้องเรียนที่เน้นให้ท่องกฎเท่านั้น แต่เมื่อต้องพูดหรือเขียนกลับ ไม่สามารถทำได้ เพราะไม่รู้ว่าจะนำมาใช้ในสถานการณ์สนทนาอย่างไร

จากสาเหตุของปัญหาข้างต้นค่อนข้างสอดคล้องกับสาเหตุของปัญหาของการเรียนการสอนไวยากรณ์ในประเทศไทยคือ ครูผู้สอนยึดติดการสอนไวยากรณ์แบบดั้งเดิมที่เน้นให้ท่องจำกฎเพียงอย่างเดียว และการสร้างแบบฝึกหัดที่มีวัตถุประสงค์เพียงวัดว่าผู้เรียนจำกฎได้หรือไม่ (Chavez, 2011 ; Goals, 2012) ซึ่งทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสนำกฎไวยากรณ์ที่เรียนไปใช้ในบริบทที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (Lush, 2002 ; Ashade, 2012)

จากการสังเกตและการสอบถามผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษภายใต้หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต เอกวิชาภาษาอังกฤษ ในรายวิชา English Structure และ Applied English Structure ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับที่เน้นการนำไวยากรณ์ภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในบริบทการสื่อสารทั้งสี่ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน ผู้วิจัยได้พบปัญหาเดียวกันที่ว่าผู้เรียนรู้กฎและโครงสร้างไวยากรณ์ได้อย่างแม่นยำ แต่ไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารที่แท้จริงได้

ดังนั้นแล้วความสามารถที่จะใช้ความรู้ทางไวยากรณ์ภาษาอังกฤษอย่างถูกต้องแม่นยำและมีความหมายในการทดสอบหรือการใช้ในสถานการณ์ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เรียกว่าความสามารถทางด้านไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ หรือ English Grammatical Ability (Purpura, 2005) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งกับผู้เรียนภาษาอังกฤษเพราะหากผู้เรียนขาดความสามารถดังกล่าวนี้อาจทำให้การเรียนและการสื่อสารภาษาอังกฤษไม่ประสบความสำเร็จได้

วิธีการของการเรียนการสอนไวยากรณ์เพื่อประยุกต์ใช้กับการสื่อสารสามารถทำได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการเรียนรู้แบบกลุ่มและทำงานร่วมกันซึ่งผู้เรียนจะเกิดการประสานความร่วมมือในการใช้ภาษาที่มีความแม่นยำในบริบทที่มีความหมาย เป็นการสร้างโอกาสสำหรับผู้เรียนในการโต้ตอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างรูปแบบความหมาย และการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างคล่องแคล่ว และถูกต้อง (Swain, 2001)

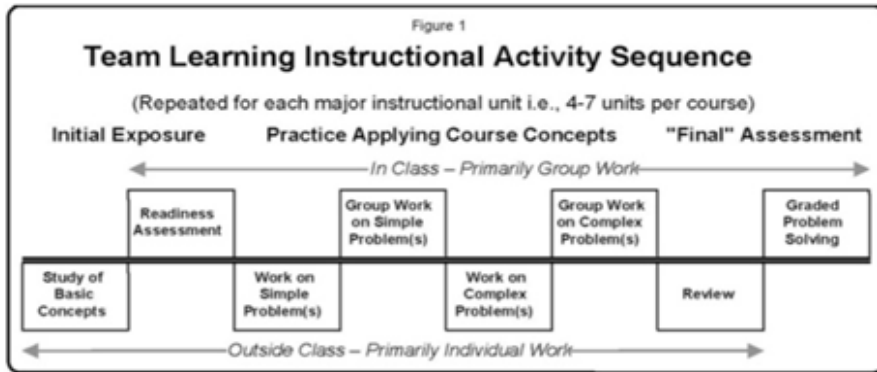
จากข้อเสนอหนึ่งในการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่มีลักษณะพิเศษและเป็นที่ยอมรับคือ หลักการเรียนรู้แบบทีม (Team-Based Learning : TBL) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กันภายในทีมและระหว่างทีม งานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดการเรียนรู้ในเชิงลึก และเกิดการคิดเชิงวิพากษ์ พร้อมกับเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบส่วนบุคคลเพิ่มขึ้นอีกด้วย (Michaelsen, 2008) นอกจากนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไวยากรณ์ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ Thornbury (2005) ได้เสนอแนวการสอนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ

6. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

6.1 คือ หลักการเรียนรู้แบบทีม (Team-Based Learning : TBL) บทบาทผู้สอนไม่ใช่ผู้รับผิดชอบหลักในการสอนเนื้อหารายวิชาให้ครอบคลุม แต่เป็นผู้เรียนที่ต้องรับผิดชอบภายใต้กระบวนการที่เป็นตัวกระตุ้น ความยุ่งยากของการจัดการเรียนการสอนแบบนี้อยู่ที่ต้องออกแบบรายวิชาใหม่ตั้งแต่ต้นจนจบ

ก่อนเปิดเรียน

ภาพ 1 :

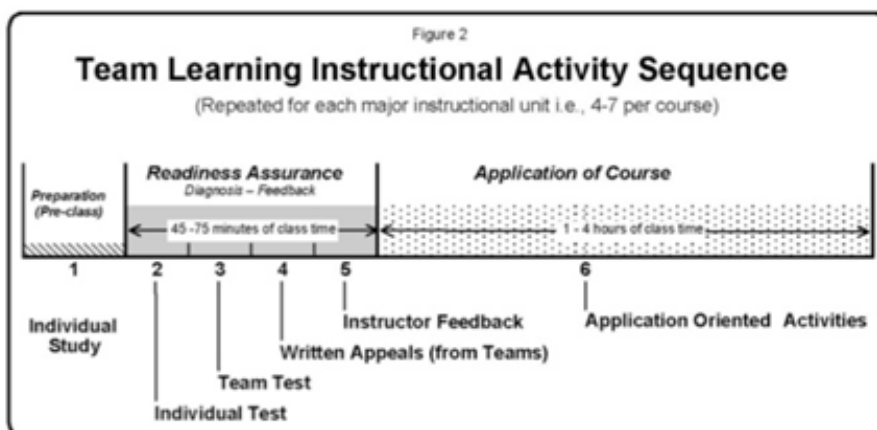
1. จัดเนื้อหาสาระของรายวิชาเข้าเป็นหน่วยการเรียนรู้ขนาดใหญ่ การจัดขึ้นอยู่กับแนวหลักของวิชาอาจจัดเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบบฝึกหัด การให้คะแนน เวลาที่ใช้
2. ระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ที่สำคัญได้แก่การมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและการนำไปประยุกต์ใช้
3. ออกแบบระบบการวัดประเมินผล การให้คะแนนคำนึงถึงสัดส่วน 3 ด้าน ขึ้นอยู่กับผลการทำงานของรายบุคคล ผลการทำงานของทีม การสนับสนุนของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือการทำงานของทีม

ชั่วโมงแรกของการเรียนแบบทีม

ผู้สอนต้องชี้แจงวิธีการเรียนแบบทีม การจัดตั้งกลุ่มต้องมีการกระจายคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานเป็นกลุ่มย่อย โดยทั้งผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันตกลงพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่มที่เป็นปัจจัยต่อความสำเร็จของทีมและผู้สอนควรมีข้อมูล เมื่อจัดคนลงตามคุณสมบัติแล้วนำมาจัดกลุ่มอีกครั้ง ซึ่งการจัดกลุ่มควรทำหน้าที่ชั้นเรียน

ขั้นตอนกิจกรรมการเรียนแบบทีม

ภาพ 2 :

1. ระบุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา เช่น ภายหลังจากเรียนวิชานี้ผู้เรียนต้องมีความสามารถอะไร ผู้เรียนต้องมีความรู้เรื่องอะไร ผู้เรียนจะนำความรู้ที่ได้ไปทำอะไร
2. จัดเนื้อหาสาระของรายวิชาเข้าเป็นหน่วยการเรียนรู้ขนาดใหญ่ การจัดขึ้นอยู่กับแนวคิดหลักของวิชา อาจเป็น 4-7 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งต้องกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบบฝึกหัด การให้คะแนนเวลาที่ใช้
3. สร้างคู่มือสำหรับผู้เรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เป็นแนวคิดหลักที่สำคัญของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวก่อนเรียน รวมทั้งแจ้งรายชื่อเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัย ข้อมูลจาก internet ที่ช่วยทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ
4. สร้างแบบทดสอบเพื่อรับประกันความพร้อมของผู้เรียน(Readiness Assurance Test) ใช้กระบวนการรับประกันความพร้อมของผู้เรียนที่เรียกว่า Readiness Assurance Process

ภาพ 3 :

IMMEDIATE FEEDBACK ASSESSMENT TECHNIQUE (IF AT®)
 Name _____ Test # _____
 Subject _____ Total _____
SCRATCH OFF COVERING TO EXPOSE ANSWER

	A	B	C	D	Score
1.				★	_____
2.		★			_____
3.					_____
4.					_____
5.					_____
6.					_____
7.					_____
8.					_____

เครื่องมือที่ใช้เรียกว่า Readiness Assurance Test (RAT) ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย มีข้อคำถามจำนวนไม่เกิน 20 ข้อ โดยให้ผู้เรียนแต่ละคนรับไปทำล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน เป็นการรับประกันความรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล (Individual Readiness Assurance Test) แล้วให้ส่งกระดาษคำตอบที่ทำ

หลังจากนั้นผู้สอนจะแจกข้อสอบชุดเดิมและกระดาษคำตอบใหม่ และให้ผู้เรียนตอบคำตอบที่เป็นความคิดเห็นรวมของทีม (Group Readiness Assurance Test) ซึ่งสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะต้องมีการอภิปราย ชักถาม และตอบคำถามแก่สมาชิก เพื่อป้องกันความคิดเห็นของตนในทุกข้อคำถาม ผลที่ได้รับนอกจากผู้เรียนจะมีความรับผิดชอบที่ชัดเจนต่อตนเอง ต่อกลุ่ม แล้วยังสามารถอธิบายถึงแนวคิดความรู้ที่ตนเองมีให้แก่เพื่อนได้

ผู้สอนจะต้องมีการให้คะแนนและตอบสนองต่อคำตอบจากแบบฝึกหัดอย่างทันทีทันใด (Immediate Feedback Technique) ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบทั้งผู้สอนและผู้เรียน คะแนนที่นำมาพิจารณาเป็นคะแนนจากผลงานส่วนบุคคลและผลงานของทีม

5. สร้างแผนการประเมิน ซึ่งได้แก่ การประเมินผู้เรียนรายบุคคล การประเมินผลการทำงานกลุ่ม และการประเมินโดยสมาชิกกลุ่ม โดยทั่วไปน้ำหนักการประเมินจะเป็นดังนี้ คะแนนประเมิน Individual Readiness Assurance test 10% ส่วนคะแนนประเมินอีก 2 ส่วน สามารถกำหนดค่าคะแนนได้ตามความเหมาะสม

6.2 แนวการสอนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

Thornbury (2005) ได้เสนอแนวการสอนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 ประเภท

6.2.1. กิจกรรมกระตุ้นให้เกิด (Awareness raising activities)

ในขั้นตอนนี้ผู้สอนจะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักรับรู้ถึงลักษณะพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่เป็นเป้าหมาย การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

- ความสนใจ (Attention) คือการทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในตัวและอยากมีส่วนร่วม
- การสังเกต (Noticing) คือ ผู้เรียนสามารถสังเกตความต่างระหว่างความสามารถของตนกับของผู้เชี่ยวชาญภาษานั้น สิ่งนี้เรียกว่าการสังเกตเห็นช่องว่าง (Gap noticing)
- ความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการจดจำกฎเกณฑ์ หลักการ รูปแบบใดๆ ได้ซึ่งความเข้าใจเกิดขึ้นได้ผ่านการเรียนรู้ตัวอย่างของกฎเกณฑ์หลักการรูปแบบนั้นๆ เป็นจำนวนมาก ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้กฎเกณฑ์หลักการรูปแบบนั้นๆ ได้อย่างง่ายดาย

6.2.2. กิจกรรมการฝึกฝนเพื่อกำกับและครอบครองทักษะ (Appropriation activities)

ความสามารถในการกำกับควบคุมซึ่งเกิดจากการฝึกฝน (Practiced control) หมายถึงการแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถกำกับควบคุมทักษะใดๆ แม้ว่าอาจมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นแต่ก็สามารถแก้ไขได้เพื่อให้ได้มาซึ่งความสามารถนี้

6.2.3. กิจกรรมเพื่อมุ่งให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเอง (Towards autonomy activities)

กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าเสี่ยงทดลองปฏิบัติจริงพร้อมสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในตนเองซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการใช้ภาษาในชีวิตจริง เรียกว่า สภาวะการปฏิบัติการจริง (Real operating condition) ในการสร้างสรรค์กิจกรรมให้เกิดความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางภาษาได้นั้นควรเป็นไปตามนี้ คือ (1) Purposefulness (2) Productivity (3) Interactivity (4) Challenge (5) Safety (6) Authenticity

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

สร้างแบบฝึกหัดที่เน้นการประยุกต์ใช้ผลของการเรียนแบบทีม จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น กิจกรรมกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจโดยใช้ดุลยพินิจ เป้าหมายของแบบฝึกหัดนี้เพื่อสร้างโอกาสแก่ผู้เรียนได้เลือกคำตอบที่ถูกต้องและแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มภายใต้เหตุผลบนพื้นฐานของแนวคิดของรายวิชา นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม หลีกเลี่ยงการทำงานแบบแบ่งกันทำเป็นตอนๆ(ตัวอย่างเช่นรายงานที่ยาวๆ) แทนที่จะเน้นการเขียนรายงานกลุ่ม

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น (ที่ไม่ใช่ผู้เล่า)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา เพราะเป็นผู้เข้าใจธรรมชาติของรายวิชาและตัวผู้เรียน ซึ่งมีส่วนช่วยในการแบ่งปันประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนจริงๆ

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน (Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ปัญหา / อุปสรรคดังกล่าว

ช่วงการจัดเตรียมกิจกรรมก่อนเรียนต้องใช้เวลาค่อนข้างมากหากผู้สอนมีเวลาไม่เพียงพออาจทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้เป็นทีม ดังนั้นแล้วแนวทางการแก้ปัญหาคือ ต้องมีการวางแผนเรื่องเวลาให้ดีและเหมาะสม เพียงพอที่จะใช้การคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์กิจกรรมอย่างมีวิจารณญาณ

10. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

ผู้เรียนมีผลคะแนนที่ดีขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

รากทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีพื้นที่รอยต่อพัฒนาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

จากการจัดกิจกรรมโดยยึดหลักการเรียนรู้เป็นทีม ผู้สอนได้เพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านการจัดกิจกรรม การออกแบบแบบฝึกหัดและข้อสอบ อีกทั้งการคัดสรรสื่อการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อผู้เรียน

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่องคือ

ข้อมูลเชิงประจักษ์มาจากสองส่วนคือ ข้อมูลผลคะแนน Pre-Test และ Post-Test ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และข้อมูลความคิดเห็นของผู้เรียนจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างที่อยู่ในแง่บวกต่อการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว

การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านธรรมาธิปไตย

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การยึดมั่นคุณธรรม

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ในความหมายของความรู้ด้านธรรมาธิปไตยที่เกี่ยวข้องได้นำมาจากอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยรังสิต คือ “คิดสร้างสรรค์ ยึดมั่นคุณธรรม นำการเปลี่ยนแปลง” โดยได้นิยามความหมาย เพื่อให้เหมาะสมกับความหมายของสังคมธรรมาธิปไตย คือ สังคมที่เป็นธรรม ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเน้นธรรมเป็นใหญ่ ก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นใหญ่

โดยคณะอนุกรรมการได้เสนอให้ถอดประเด็นความรู้ที่ต้องการจัดการความรู้ในความหมายของธรรมาธิปไตย ในหัวข้อ ยึดมั่นคุณธรรม (Morality) หมายถึง การมีจิตสาธารณะ วินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์สุจริต และความรับผิดชอบ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมในหลากหลายมิติเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการร่วมสร้างสังคมธรรมาธิปไตย

คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการยึดมั่นคุณธรรม

คณะ / วิทยาลัย / สถาบัน.....ลำดับที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

ภาควิชา/สาขาวิชา.....

1. มีจิตที่คิดสร้างสรรค์ มุ่งรับใช้ และทำสิ่งดีๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
2. มีหลักในการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม
3. กล้าคิด กล้าทำ และกล้านำเสนอเพื่อสร้างทางเลือกที่ดีในมิติใหม่ๆ ให้กับสังคม
4. เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
5. เป็นแบบอย่างของการเคารพและปฏิบัติตามภาระหน้าที่และระเบียบวินัยขององค์กรและสังคม
6. เคารพ ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ
7. ไม่แสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ชอบธรรม

หมายเหตุ : ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 4 ข้อ หรือ มากกว่า

ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ : ด้านการยึดมั่นคุณธรรม

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง ดร.เจริญวิชัย หาญแก้ว

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก ดร.อาภา หวังเกียรติ

3. บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

- อาจารย์ประจำสาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม วิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ สอนรายวิชาพื้นฐาน : วิชามนุษย์และสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิชาแกน : วิชาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยบูรณาการการเรียนการสอนกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เน้นให้นักศึกษาเรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

- ประธานโครงการ “รักชุมชนหลักหกเผ่าระวังอุทกภัย ร่วมใจฟื้นฟู ชุมชนยั่งยืน” ทำหน้าที่ติดต่อประสานงานชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บูรณาการองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัย ออกแบบกิจกรรม สร้างนวัตกรรมที่เหมาะสมโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งเป็นวิทยากรกระบวนการในการถอดบทเรียน สังเคราะห์ข้อมูล จัดทำคู่มือฉบับชุมชนฯ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

4. ชื่อเรื่องที่เล่า

“หลักหกโมเดล” บทเรียนรับมือพิบัติภัย

5. บริบท หรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

สถานการณ์อุทกภัย ปี 2554 ที่ผ่านมา พื้นที่ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ได้รับผลกระทบจากสภาพน้ำท่วม ซึ่งอย่างรุนแรงเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ยาวนานเกือบ 2 เดือน ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่ออาคาร บ้านเรือน ระบบสาธารณูปโภค พื้นฐาน ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม และสุขอนามัย ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน สุขภาพ ต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน จำนวนมากอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น การขาดข้อมูล ข่าวสาร ขาดช่องทางการสื่อสาร ไม่เข้าใจข้อมูลทางราชการ และขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของแหล่งน้ำในชุมชน ทำให้ผู้ประสบภัยขาดความพร้อมในการรับมือ ชุมชนขาดแผนการจัดการทำให้แก้ปัญหาไม่ทันสถานการณ์

สาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยรังสิต ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนในการดำเนินการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย ตำบลหลักหก ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงล้อมรอบมหาวิทยาลัย จึงได้ประสานความร่วมมือเมื่อนักวิชาการ บุคลากร และเครือข่ายอาสาสมัครนักศึกษาในมหาวิทยาลัย รวมเป็น “คณะบุคคล ม.รังสิต รักสิ่งแวดล้อม” จัดทำโครงการ “รักชุมชนหลักหกเผ่าระวังอุทกภัย ร่วมใจฟื้นฟู ชุมชนยั่งยืน” โดยรับการสนับสนุนจากโครงการ “มหาวิทยาลัยช่วยเหลือชุมชนที่ประสบอุทกภัย” ของสำนักงานสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อถอดบทเรียนจากอุทกภัยที่ผ่านมา และนำความรู้ทางวิชาการมาออกแบบกิจกรรม สร้างนวัตกรรมในการช่วยเหลือชุมชนที่ประสบอุทกภัย โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน เพื่อฟื้นฟูสภาพชุมชนหลังประสบอุทกภัย สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน สร้างองค์ความรู้เพื่อให้ชุมชนเข้าใจถึงสถานการณ์น้ำ สำรวจและจัดทำฐานข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และสุขภาวะของชุมชน ร่วมกันจัดทำแผนที่ชุมชน เพื่อให้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือเตรียมพร้อมรับมือได้อุทกภัยอย่างเหมาะสม เสริมสร้างเครือข่ายการเผ่าระวังให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น และหาแนวทางพร้อมทั้งรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยและจุดอพยพอุทกภัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้ชุมชนสามารถรับมือกับสถานการณ์อุทกภัยในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

6. วิธีการ / ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นสำเร็จ

ขั้นตอนการดำเนินงาน หลักทฤษฎี Model เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

1) รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้อง

- พบผู้นำชุมชนและประชาสัมพันธ์โครงการฯ และเก็บข้อมูลชุมชนเบื้องต้นทั้ง 7 หมู่บ้านรวมทั้งในหมู่บ้านเมืองเอก
- ประชาสัมพันธ์โครงการเพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือต่อชุมชน

2) จัดเวทีชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อทราบถึงสภาพปัญหาด้านสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิดพิบัติภัย รวมทั้งข้อเสนอแนะองค์ความรู้ ประสบการณ์ด้านการจัดการอุทกภัยของคนในชุมชน และมาตรการจัดการที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการพิบัติภัยที่เหมาะสมในแต่ละชุมชนและ Focus group ผู้นำชุมชนเพื่อประเมินภัยวิเคราะห์ความล่อแหลม ประเมินกำลังความสามารถ และการรับรู้ของชุมชนในการจัดสร้างแผนที่เสี่ยงภัยและนำข้อมูลที่ได้ไปสังเคราะห์ในการจัดทำคู่มือเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติฉบับชุมชน

3) สสำรวจข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน

- ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้านสุขภาวะของประชากรตำบลหลักทก สัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนและสอบถามข้อมูล จากผู้อำนวยการ รพ.สต.ต.หลักทก วัดรังสิตและวัดนาง
- จัดทำฐานข้อมูลสุขภาวะชุมชนร่วมกับผังชุมชน โดยนำข้อมูลประชากร สุขภาวะ ผู้ป่วย ผู้สูงวัย เด็ก สัตว์เลี้ยง plot ลงในผังชุมชนตำบลหลักทก
- ตรวจสอบข้อมูลกับผู้นำชุมชน รวมทั้งเพิ่มเติมรายชื่อผู้ป่วยและผู้สูงวัยที่ยังตกสำรวจทุกหมู่บ้าน

4) การจัดทำผังชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีเครื่องมือในการช่วยเหลือและรับมือกับพิบัติภัยในอนาคต

- ดำเนินการจัดทำร่างแผนผังชุมชนโดยการนำภาพถ่ายดาวเทียมมาแปลงเป็นข้อมูลแผนที่ชุมชนในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ เพื่อนำไปใช้สำหรับการสำรวจข้อมูลชุมชน
- สสำรวจผังชุมชนเดินดิน เก็บข้อมูลพื้นที่ชุมชนและข้อมูลเฉพาะทางกายภาพโดยชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดและระบุตำแหน่งของจุดสำคัญของแต่ละชุมชน จุดรับความช่วยเหลือ จุดอพยพ และจุดรวมพลของชุมชนหลักทกในการจัดทำผังชุมชน

5) จัดสร้างแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยและจุดอพยพอุทกภัย โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

- รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิเก็บข้อมูลเฉพาะทางกายภาพและหาค่าพิกัดของ Land mark ของพื้นที่ได้ตำแหน่งจุดรับความช่วยเหลือจุดอพยพและจุดรวมพลตามตำแหน่งที่คนในชุมชนต้องการ
- สอบถามถึงภัยที่มีความเสี่ยงต่อพื้นที่ในชุมชนที่เกิดขึ้นนอกเหนือจากอุทกภัย ได้ทราบถึงภัยที่มีความเสี่ยงต่อพื้นที่ในชุมชนที่เกิดจากภัยสาธารณะภัยธรรมชาติและสาธารณภัยจากมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งสาเหตุที่เกิดภัยต่างๆ
- สอบถามถึงแผนการจัดการชุมชนในช่วงสภาวะวิกฤติ ตามความต้องการของคนในชุมชน ได้แนวทางในการจัดทำแผนการจัดการชุมชนในช่วงสภาวะวิกฤติตามความต้องการของคนในชุมชนทั้งการเกิดภัยระดับกลาง และการเกิดภัยระดับรุนแรงตามวิธีการที่คนในชุมชนต้องการ

6) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการจัดการภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

- จัดการฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้วยโปรแกรม Quantum GIS โดยจัดการข้อมูลที่หลากหลายให้เป็นหมวดหมู่ และการจัดทำแผนที่สถานการณ์โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- นำเข้าข้อมูลเชิงพื้นที่จากด้านผังชุมชนที่ระบุตำแหน่งของจุดสำคัญ และเชิงบรรยายทางด้านสุขภาวะชุมชน ในพื้นที่หมู่ 1-7 และในหมู่บ้านเมืองเอกโดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- พัฒนาระบบข้อมูลตรวจสอบข้อมูล update ฐานข้อมูลให้ทันสมัย

7) จัดทำคู่มือแผนการรับมือและจัดการสถานการณ์อุทกภัยตำบลหลักหก ฉบับชุมชน

- ส่งเคราะห์ข้อมูลจากเวทีชุมชน และ Focus Group ทั้ง 7 หมู่บ้านในตำบลหลักหกรวมทั้งข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน ด้านผังชุมชน และแผนที่เสี่ยงภัย
- จัดทำ artwork -และจัดพิมพ์คู่มือเตรียมพร้อมรับมืออุทกภัย ฉบับชุมชนหลักหก 3000 เล่ม

8) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการเฝ้าระวังอุทกภัยที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

- ฝึกอบรมผู้รับผิดชอบในการดำเนินการต่อเนื่องในการใช้และดูแลเครื่องมือที่เป็น Out put ของโครงการ : การฝึกอบรมการใช้ฐานข้อมูลและการจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย ตำบลหลักหก
- จัดอบรมเครือข่ายเฝ้าระวังและรับมืออุทกภัย โดยใช้เครื่องมือที่เป็น Out put ของโครงการ :
 - อบรมเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมชุมชน: การสร้างแผนรับมือกับภัยพิบัติของชุมชน ด้านการสื่อสาร
 - อบรมเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมชุมชน: การสร้างแผนรับมือภัยพิบัติของชุมชนตำบลหลักหก
 - จัดตั้งเครือข่ายเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมหลักหก (มีตัวแทนหมู่บ้านละ 1 คน เป็นคณะทำงาน)

9) การตรวจติดตามและประเมินโครงการ

จัดตั้งคณะกรรมการกำกับติดตามการดำเนินงานจากตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง : ผู้แทนจากชุมชนหลักหก ตัวแทนจากมหาวิทยาลัย นักวิชาการ ผู้แทนจาก สสส. โดยมีการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง และติดตามตามแผนการปฏิบัติงาน

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

1) การบูรณาการองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัย ช่วยเหลือฟื้นฟูพื้นที่ตำบลหลักหกหลังจากประสบอุทกภัยและนำความรู้ทางวิชาการมาออกแบบกิจกรรม สร้างนวัตกรรมในการช่วยเหลือชุมชนรอบมหาวิทยาลัย

2) เน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน สร้างองค์ความรู้เพื่อให้ชุมชนเข้าใจถึงสถานการณ์การเตรียมพร้อมรับมือ และหาแนวทางการจัดการร่วมกัน เช่น

- การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน เพื่อการฟื้นฟูคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และสุขภาวะของชุมชน
- การจัดเวทีชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น : ปัญหาที่เกิดขึ้น ความต้องการของชุมชน การเตรียมพร้อมรับมือ
- ประชุมกลุ่มย่อยผู้นำชุมชน เพื่อจัดทำแผนที่ชุมชนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ร่วมกันวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงหาแนวทางพร้อมทั้งรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการพื้นที่เสี่ยงภัยและจุดอพยพ เพื่อให้ชุมชนสามารถรับมือกับสถานการณ์อุทกภัยที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3) เครือข่ายอาสาสมัครนักศึกษาจิตอาสา ในการร่วมมือกับชุมชนช่วยเหลือฟื้นฟูพื้นที่ตำบลหลักหกหลังจากประสบอุทกภัย ทั้งโดยกิจกรรมของสโมสรนักศึกษา วิทยาลัย/คณะ และชมรมกิจกรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต

4) บูรณาการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ในรายวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มนุษย์ และสิ่งแวดล้อม ให้นักศึกษาเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ศึกษาปัญหา และจัดทำโครงการที่สามารถพัฒนาหรือฟื้นฟูชุมชน และปฏิบัติจริงได้

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น (ที่ไม่ใช่ผู้เล่า)

1) คณะทำงานจากวิทยาลัย/คณะ :

ดร.อาภา หวังเกียรติ	ประสานงานด้านเวทีชุมชน
ดร.ลาวัณย์ วิจารณ์	ประสานงานด้านการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมชุมชน
อ.สุเทพ มงคลเลิศพล	ประสานงานด้านสุขภาวะชุมชน
อ.ศรีนภัสร์ วนันท์หิรัญกุล	ประสานงานด้านสุขภาวะชุมชน
ผศ.สุวิชา เบญจพร	ประสานงานด้านผังชุมชน
ดร.มงคลกร ศรีวิชัย	ประสานงานด้านการจัดการพื้นที่เสี่ยงภัย
อ.กนกกร ชูแก้ว	เลขานุการ ประสานงานด้านกิจกรรมนักศึกษา

2) ผู้นำชุมชนนายกเทศมนตรี กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และอาสาสมัครของชุมชน เช่น อสม. ชมรมผู้สูงอายุ อพพร. เป็นต้น

3) บุคลากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในชุมชนและมหาวิทยาลัยรังสิต : เทศบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล วัด โรงเรียนในพื้นที่ สำนักงานกิจการนักศึกษา สำนักงานศิษย์เก่าและชุมชนสัมพันธ์

4) เครือข่ายอาสาสมัครนักศึกษาจิตอาสา มหาวิทยาลัยรังสิต

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน (Lessons Learned) และแนวทางในการแก้ปัญหา / อุปสรรคดังกล่าว

1) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเวทีชุมชนและ Focus group ไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ เนื่องจากช่วงเวลาดำเนินกิจกรรมดังกล่าว อยู่ในช่วงของการเลือกตั้งขององค์กรท้องถิ่น ทำให้ต้องเลื่อนการจัดกิจกรรมออกไปตามเวลาที่เหมาะสม

2) ช่วงเวลาที่ออกสำรวจข้อมูลกลุ่มเป้าหมายไม่อยู่ในพื้นที่ แก้ไขโดยการปรับเปลี่ยนเวลาในการลงพื้นที่

3) ขาดความร่วมมือการให้ข้อมูลในบางชุมชน เช่นในหมู่บ้านเมืองเอก ซึ่งเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่และส่วนใหญ่มีศักยภาพในการช่วยเหลือตนเองได้ แก้ไขโดยการสร้างเครือข่ายทำความเข้าใจและไว้วางใจกับชุมชน

4) มีจำนวนประชากรแฝงที่ไม่มีเลขที่บ้าน และไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาอยู่ในชุมชน อาจทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วนและเป็นจริง ณ เวลานั้น

5) คนในชุมชนส่วนใหญ่คาดหวังกับโครงการในรูปแบบการช่วยเหลือ โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาบริจาค ต้องทำความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาระยะยาว

10. ผลลัพธ์ หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

10.1 ชุมชนตำบลหลักหกได้รับการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและเยียวยาจิตใจในระยะสั้น และมีเครื่องมือในการจัดการเตรียมพร้อมรับมืออุทกภัย ภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1) ชุมชนได้รับการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างขวัญกำลังใจของประชาชนในพื้นที่ประสบอุทกภัยอย่างเป็นรูปธรรม

- สภาพภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้รับการฟื้นฟูอย่างเป็นรูปธรรม
- ประชาชนในพื้นที่ประสบอุทกภัยได้รับการเยียวยาทางด้านจิตใจในระยะสั้น

2) คู่มือเตรียมพร้อมรับมือพิบัติภัย ฉบับชุมชนหลักหก ที่ได้จากสังเคราะห์ข้อมูล ถอดบทเรียนจากเวทีชุมชน และ Focus Group ทั้ง 7 หมู่บ้านในตำบลหลักหกรวมทั้งข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน ด้านผังชุมชนและแผนที่เสี่ยงภัยโดยบูรณาการองค์ความรู้สู่นวัตกรรมเตรียมพร้อมรับมือ ส่งผลให้ชุมชนมีคู่มือในการจัดการและสามารถรับมือกับอุทกภัยในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ฐานข้อมูลด้านสุขภาวะชุมชน สำหรับการจัดการช่วยเหลือในรูปแบบที่เหมาะสม และรับมือกับพิบัติภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผังชุมชนตำบลหลักหกเครื่องมือสำหรับชุมชนในการช่วยเหลือและรับมือกับอุทกภัยในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

5) แผนที่เสี่ยงภัยและจุดอพยพอุทกภัยโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

6) ระบบฐานข้อมูลเพื่อการจัดการภัยพิบัติ โดยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

7) เว็บไซต์ www.รักชุมชนหลักหก.com เพื่อให้ชุมชนร่วม update ข้อมูล และประชาสัมพันธ์โครงการและชุมชนหลักหก

8) เครือข่ายความร่วมมือในการเฝ้าระวังอุทกภัยที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

10.2 “หลักหกโมเดล”ได้เป็นโครงการต้นแบบของ สสส. ในโครงการ“มหาวิทยาลัยช่วยเหลือชุมชนที่ประสบอุทกภัย” โดยเป็นรูปแบบความร่วมมือและการบูรณาการองค์ความรู้จาก 3 องค์ประกอบหลัก คือ มหาวิทยาลัย กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และเครือข่ายนักศึกษา สร้างสรรค์นวัตกรรมช่วยเหลือสังคมและได้รับการประชาสัมพันธ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

- การรวมพลังอย่างเข้มแข็งและรวดเร็วทันสถานการณ์ของบุคคลและเครือข่ายนักศึกษาจิตอาสา ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยสามารถบูรณาการองค์ความรู้สร้างนวัตกรรม ในการช่วยเหลือฟื้นฟูชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งระยะเร่งด่วนและระยะยาว

- กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในทุกระดับ ทั้งผู้นำชุมชน อาสาสมัคร: อสม. อพปร. และชาวชุมชนตำบลหลักหก ที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ การนำลงพื้นที่ กระจือหรือร้อนที่จะมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูชุมชน สามารถนำมาถอดบทเรียน และสร้างคู่มือเตรียมพร้อมรับมือพิบัติภัย ฉบับชุมชนหลักหก สำหรับใช้ในการจัดการและรับมือพิบัติภัยในรูปแบบที่เหมาะสมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมชุมชนฝึกอบรมผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในการจัดทำแผนเฝ้าระวังและการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

- การบูรณาการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ทำให้นักศึกษาเรียนรู้ปัญหา และสามารถพัฒนาโครงการในการช่วยเหลือสังคม เป็นการสร้างสมประสบการณ์ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ และคุณธรรม เป็นพลังในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

- มหาวิทยาลัยรังสิต มีบุคลากรที่มีศักยภาพ มีองค์ความรู้ที่หลากหลาย สามารถบูรณาการในการสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์สังคมธรรมาธิปไตย ได้อย่างเป็นรูปธรรม

- ในการประสานความร่วมมือเพื่อเป้าหมายที่สร้างสรรค์สังคม หรือช่วยเหลือผู้ประสบภัย ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนนั้น ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งจากหน่วยงาน บุคลากร นักศึกษาจิตอาสา และสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- เชื่อมั่นว่าความสุขและรอยยิ้มของคณะทำงานและเครือข่ายนักศึกษาจิตอาสา เมื่อได้รับการต้อนรับจากชุมชน หรือเวลาที่มหาวิทยาลัยรังสิตได้รับการชื่นชมจากชุมชนและสังคม สามารถเป็นพลังขับเคลื่อนเป้าหมายของมหาวิทยาลัยสู่สังคมธรรมาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่องคือ

• ค่ายอาสาพัฒนาชุมชนตั้งแต่สมัยเรียนปริญญาตรี ...จนถึงปัจจุบัน ร่วมกิจกรรมด้านอาสาสมัคร และนักศึกษาจิตอาสา มาโดยตลอด ตัวอย่างเช่น

- เครือข่ายนักศึกษาจิตอาสาช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ โรงเรียนบ้านบางม่วง จ.พังงา (มกราคม – กุมภาพันธ์ 2548) เป็นการประสานงานของนักศึกษา บุคลากร หลายคณะ/วิทยาลัย หลายหน่วยงานของมหาวิทยาลัยรังสิต : ร่วมระดมทุน รับบริจาคสิ่งของ และนำนักศึกษา คณาจารย์เจ้าหน้าที่ (140 คน) ลงพื้นที่ช่วยเหลือฟื้นฟูดูแลผู้ประสบภัย ทั้งการฟื้นฟูด้านโครงสร้างกายภาพของโรงเรียน ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ดูแลสุขภาพชุมชน รวมทั้งเยียวยาจิตใจเด็กนักเรียนและผู้ประสบภัย
- สนับสนุนและเสริมสร้างกิจกรรมนักศึกษาจิตอาสา เช่น โครงการจากต้นสายสู่ปลายน้ำ ของชมรม รักษ์สิ่งแวดล้อม ในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เช่น การปลูกป่าต้นน้ำ ปลูกปะการังเทียม การปักแนวไม้ ไม้ป้องกันกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งได้รับเป็นกิจกรรมต้นแบบในภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ มรส. และได้รับเกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมดีเด่น 2555
- ร่วมรณรงค์และจัดกิจกรรม/โครงการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มากกว่า 30 ปี จนถึงปัจจุบัน
 - ร่วมกิจกรรมชมรมดูนกกรุงเทพ จนผลักดันเป็นสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการสมาคมอนุรักษ์นกและธรรมชาติแห่งประเทศไทย (Bird Conservation Society of Thailand, BCST) มากกว่า 20 ปี ร่วมรณรงค์จัดกิจกรรมการดูนกเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง นำไปสู่การอนุรักษ์นกและพื้นที่อนุรักษ์ต่าง ๆ ของประเทศไทย เช่น
 - ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อพื้นที่ที่มีความสำคัญสำหรับนก (Importance Bird Area) ของประเทศไทย และจัดพิมพ์เป็นหนังสือและฐานข้อมูล เชื่อมโยงเป็นภาคีเครือข่ายอนุรักษ์นกสากล (Bird Life International)
 - มีส่วนร่วมผลักดัน (ประธานคณะทำงาน) ในการจัดตั้งองค์กรเครือข่ายท้องถิ่นอนุรักษ์นกแห่งประเทศไทย (Bird Conservation Local Network of Thailand, BCNT) เริ่มต้นด้วย 47 องค์กร จนถึงปัจจุบันครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศไทย
 - เป็นกรรมการอำนวยการแผนฟื้นฟูนกแล้วทั้งองค์และป่าที่ราบต่ำ ก.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนกแล้วทั้งองค์เป็นสัญลักษณ์ของป่าที่ราบต่ำอยู่ในภาวะวิกฤตใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของโลก ภายใต้ความร่วมมือของประเทศไทยและBirdLife โดยเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ร่วมกับภาครัฐและเอกชน ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและ ระหว่างประเทศ และดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องในการอนุรักษ์ผืนป่าที่ราบต่ำ จ.กระบี่
 - ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างต่อเนื่อง
 - ได้รับมอบหมายจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ

ปี พ.ศ. 2553 ให้

- เรียบเรียงหนังสือความหลากหลายทางชีวภาพ ภูมิภาคชีวิตโลก
- จัดทำสื่ออินทรรคการ ในการประชุมวิชาการเนื่องในปีสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพที่อิมแพค

เมืองทองธานี

- ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ได้รับเกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ/ กรรมการ ของหลาย หน่วยงาน เช่น
- ที่ปรึกษาชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติโคกขาม จ.สมุทรสาคร (2551 – ปัจจุบัน)
- ที่ปรึกษาศูนย์ป่าชุมชนเขาพระพุทธรูปทอนน้อย จ.สระบุรี (ศูนย์ฯได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว 2548)
- คณะกรรมการลุ่มน้ำ จังหวัดปทุมธานี (ลุ่มน้ำเจ้าพระยา) (2551 – 2552)

- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืช กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2552-2555)
- คณะทำงานพัฒนาศักยภาพด้านการโยธาการระบายน้ำ การผังเมืองและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร (2552-2555)
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2555 – ปัจจุบัน)
- ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการโครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) (2556 – ปัจจุบัน)

การสร้าง แสวงหา และเก็บรวบรวมความรู้ด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

นิยามประเด็นความรู้ที่ต้องการเก็บรวบรวม : การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management) คือ วิธีการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์หรือผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยมีการวัดผลการปฏิบัติงานด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทำให้ผู้บริหารทราบผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทำให้มีโอกาสปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที่ เป็นการควบคุมทิศทางการดำเนินงานให้มุ่งสู่วิสัยทัศน์ฯ ของหน่วยงาน องค์กรที่ได้ใช้ระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์จะมีลักษณะทั่วไป ดังนี้

1. มีนโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และเป้าหมายที่รูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์
2. ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรต่างมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน และเป็นเป้าหมายที่มีรากฐานมาจากพันธกิจขององค์กรเท่านั้น
3. เป้าหมายจะวัดได้เป็นรูปธรรม โดยมีตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้
4. การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหรือโครงการต่างๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก
5. บุคลากรทุกคนรู้ว่างานที่องค์กรคาดหวังคืออะไร คิดเสมอว่างานที่ตนทำอยู่นั้นเพื่อให้เกิดผลอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายของโครงการและองค์กรอย่างไร
6. มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจ การบริหารงาน บริหารคนสู่หน่วยงานระดับล่าง
7. มีระบบสนับสนุนการทำงาน ในเรื่องระเบียบการทำงาน สถานที่ อุปกรณ์ในการทำงาน
8. มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้
9. บุคลากรมีขวัญและกำลังใจดี ทำให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ

คุณลักษณะของผู้สอนที่มีความเป็นเลิศด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

คณะ / วิทยาลัย / สถาบัน.....ลำดับที่.....

ชื่อ-นามสกุล.....ตำแหน่ง.....

ภาควิชา/สาขาวิชา.....

1. งานของท่านหรือหน่วยงานของท่านมีการใช้หลักการ PDCA ในทุกกระบวนการของการบริหาร ได้แก่ มีแผน มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานที่มุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแผนที่วางไว้ มีการตรวจสอบว่าปฏิบัติได้ผลสัมฤทธิ์ตามที่วางแผนไว้ และปรับปรุงแก้ไขให้ได้ผลสัมฤทธิ์ตามแผนที่วางไว้
2. งานของท่านหรือหน่วยงานของท่านมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ ใช้วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ซึ่งอยู่ในแผนกลยุทธ์การพัฒนาของมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นกรอบในการกำหนดปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จและตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก
3. งานของท่านหรือหน่วยงานของท่านใช้หลักประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ความประหยัด คุณภาพ และความสามารถในการให้บริการได้ตามเวลาที่กำหนด เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน
4. งานของท่านหรือหน่วยงานของท่าน ได้รับการประเมินความพึงพอใจจากผู้รับบริการหรือผู้เกี่ยวข้องไม่ต่ำกว่าระดับดี หรือไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน 3.51
5. งานของท่านหรือหน่วยงานของท่าน มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินย้อนกลับไปในกระบวนการทำงาน เพื่อคาดการณ์แนวโน้ม ผลกระทบ และการตัดสินใจเชิงบริหาร
6. งานของท่านหรือของหน่วยงานของท่าน ได้รับการยกย่องหรือยอมรับในความสำเร็จจากทั้งหน่วยงานภายในและ/หรือจากหน่วยงานภายนอก
7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

หมายเหตุ : ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกต้องมีคุณลักษณะอย่างน้อย 4 ข้อ หรือ มากกว่า

ตัวอย่างการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ :

ด้านการบริหารจัดการที่เป็นเลิศการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เน้นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง นางกาญจนา เพ็งคำศรี

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก -

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

ภาระงานหลัก คือ บรรณารักษ์ แผนกบริการ สำนักหอสมุด

ภาระงานรอง คือ อนุกรรมการกิจกรรม 5ส สำนักหอสมุด (ประธานคณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส ปีการศึกษา 2554)

4. เรื่องที่เล่า

การดำเนินกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

กิจกรรม 5ส เป็นเทคนิควิธีการพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการทำงาน หรือสถานที่ทำงานเพื่อให้เกิดความสะอาด ความสะดวก ความมีระเบียบเรียบร้อย ทำให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการจัดระเบียบและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในที่ทำงานให้เกิดบรรยากาศที่นำทำงานทำให้บุคลากรสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ สร้างทัศนคติที่ดีของบุคลากรต่อองค์กร อันจะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร กิจกรรม 5ส จึงถือเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

5ส มาจากคำว่า 5S ซึ่งมาจากหนังสือชื่อ “The 5S’s : Five Keys to a Total Quality Environment” ที่เขียนโดยชาวญี่ปุ่นชื่อ Mr. Takashi Osada และได้ให้ความหมายของ 5ส ไว้ดังนี้

สะสาง (Seri : เซริ) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ การกำจัดสิ่งของที่ไม่จำเป็น โดยการแยกแยะสิ่งของเพื่อให้เหลือแต่สิ่งจำเป็นและจัดให้เป็นหมวดหมู่ โดยการยึดหลักว่า “ของที่ไม่ต้องการใช้ ให้ขจัดออกไป ส่วนของที่ต้องการ ก็จัดให้เป็นระเบียบ”

สะดวก (Seiton : เซตง) หมายถึง การจัดเก็บสิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน ซึ่งต้องคำนึงถึงคุณภาพประสิทธิภาพและความปลอดภัยในการใช้งาน และเมื่อผ่านการได้ทำขั้นตอนสะดวกแล้วจะมีลักษณะที่เรียกว่า “หายก็รู้ ดูก็งมตา”

สะอาด (Seiso : เซโซ) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำความสะอาด การกำจัดขยะ โดยวิธีการปัด กวาด เช็ด ถู สิ่งของ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ตลอดจนสถานที่ทำงานให้มีความสะอาดปราศจากฝุ่นละอองและสิ่งสกปรก

สุขลักษณะ (Seiketsu : เซเคทซึ) หมายถึง การรักษามาตรฐานของความเป็นระเบียบเรียบร้อยที่ได้จากการสะสาง ความสะดวก และความสะอาดให้คงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ตลอดจนปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น สร้างนิสัย (Shitsuke : ชิซุเกะ) หมายถึง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มาตรฐานและข้อกำหนดต่างๆที่ได้กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดเพื่อให้สามารถปฏิบัติจนเป็นนิสัย

การทำกิจกรรม 5ส ในห้องสมุด ไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด ทั้งนี้เนื่องจากห้องสมุดในแต่ละแห่งนั้น มีกระบวนการจัดการจัดหมวดหมู่ รวมถึงการนำทรัพยากรออกให้บริการ ที่เป็นขั้นตอนอีกทั้งยังเป็นระบบระเบียบเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่มาใช้บริการเกิดความสะดวก รวมถึงมีการดูแลรักษาความสะอาด ในด้านอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อผู้มาใช้บริการรวมถึงผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีอยู่แล้ว หากแต่ถ้าผู้ปฏิบัติงานจะสามารถทำได้อย่างต่อเนื่องจนติดเป็นนิสัยหรือไม่นั้น ดังนั้นจึงถือได้ว่า 5ส เป็นกิจกรรมคุณภาพที่สมควรอย่างยิ่งในการที่จะนำมาใช้ในงานห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประโยชน์ของการนำ 5ส มาใช้จะทำให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านผู้ปฏิบัติ

1. สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็ว มีความถูกต้องในการทำงานมีระเบียบวินัยตระหนักถึงผลเสียของความไม่เป็นระเบียบในสถานที่ทำงาน มีจิตสำนึกของการปรับปรุง ซึ่งจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน
2. มีการทำงานเป็นทีม โดยปฏิบัติงานตามมาตรฐานที่บุคลากรในห้องสมุดเป็นผู้ที่ร่วมกันกำหนดขึ้น
3. มีความรักและผูกพันกับห้องสมุด เพราะความก้าวหน้าของห้องสมุดเกิดจากผู้ปฏิบัติงานที่ได้ร่วมใจในการทำงาน

ด้านกระบวนการ

1. ลดขั้นตอนของการทำงานที่ไม่จำเป็น ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว
2. วัสดุอุปกรณ์มีใช้อย่างครบครัน และเกิดความประหยัด
3. ป้องกันหรือแก้ไขปัญหา ข้อผิดพลาดต่างๆได้อย่างทันการณ์ เนื่องจากสามารถสังเกตเห็นสิ่งผิดปกติต่างๆ ได้ง่าย
4. ลดเวลาในการค้นหาเอกสารหรือสิ่งของในการทำงาน

ด้านการให้บริการ

1. ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ มีการจัดเก็บอย่างเป็นหมวดหมู่ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ค้นหาและเข้าถึงได้ง่าย
2. ผู้ใช้บริการเกิดความรู้สึกประทับใจเพราะสภาพห้องสมุดมีบรรยากาศและสัญลักษณ์ที่ดีเหมาะกับการเข้ามาศึกษาค้นคว้า

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ได้นำกิจกรรม 5ส มาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างให้กิจกรรม 5ส เป็นกลไกหนึ่งในการส่งเสริม สนับสนุนให้การดำเนินการประกันคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักหอสมุด มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งส่งเสริมให้ทุกแผนกของสำนักหอสมุด นำกิจกรรม 5ส มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพบุคลากร ระบบงานและสภาพแวดล้อมโดยรวมของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิตให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและตลอดไปโดยได้กำหนดให้มโนบาย 5ส ดังนี้

1. พัฒนาการดำเนินกิจกรรม 5ส ให้เป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของสำนักหอสมุด
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรของสำนักหอสมุด มีความรู้ความเข้าใจ และดำเนินกิจกรรม 5ส โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมีการเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้าน 5ส มาให้ความรู้ และจัดศึกษาดูงานหน่วยงานในภาคการศึกษา (ห้องสมุด) และภาคธุรกิจที่เป็น Good practices
3. ให้ทุกแผนกในสำนักหอสมุดนำกิจกรรม 5ส ไปดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย
4. ผู้บริหารสำนักหอสมุดทุกระดับ ต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริม และดูแลเพื่อให้การดำเนินกิจกรรม 5ส บรรลุตามแผนปฏิบัติงานกิจกรรม 5ส ที่ได้กำหนดไว้
5. ให้หัวหน้าแผนกและคณะกรรมการกิจกรรม 5ส รายงานความก้าวหน้าของกิจกรรมต่อคณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส เพื่อให้แนวทางในการแก้ปัญหาและอุปสรรคอย่างต่อเนื่องทุก 4 เดือนเป็นอย่างน้อย
6. ให้รางวัลพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรม 5ส ตามแผนดำเนินงานและมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ จากมโนบายดังกล่าว สำนักหอสมุดตั้งเป้าหมายที่จะดำเนินกิจกรรม 5ส ให้บรรลุผลสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติงานกิจกรรม 5ส และ “มุ่งมั่นไปสู่ความเป็นผู้นำในการนำกิจกรรม 5ส มาเพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพบุคลากร ระบบงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมของสำนักหอสมุดให้ประสบความสำเร็จเป็นหน่วยงานแรกของมหาวิทยาลัยรังสิต”

โครงสร้างการดำเนินกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุด

จากการที่สำนักหอสมุด ได้นำกิจกรรม 5ส เข้ามาใช้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 นั้น ในแรกเริ่ม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆออกเป็น 3 ชุดประกอบด้วยคณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส คณะอนุกรรมการดำเนินกิจกรรม 5ส และคณะอนุกรรมการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม 5ส หลังจากนั้นในปีการศึกษา 2549 จึงได้มีการปรับเปลี่ยนให้มีคณะกรรมการลดลงเหลือเพียง 2 ชุดซึ่งได้แก่ คณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส และคณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนบุคลากรของสำนักหอสมุดมีจำนวนจำกัดและเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งในแต่ละชุด ซึ่งได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน โดยคณะกรรมการในแต่ละชุดมีภาระหน้าที่ดังนี้

1. คณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส หน้าที่ :

- 1) กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุด
- 2) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุดเป็นไปอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- 4) ให้คำปรึกษา แนะนำและข้อเสนอแนะแก่คณะอนุกรรมการ 5ส เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุด
- 5) ติดตามผลการดำเนินกิจกรรม 5ส ของคณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส

2. คณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส หน้าที :

1. กำหนดแผนการดำเนินงานในโครงการกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุด
2. กำหนดมาตรฐาน 5ส สำหรับพื้นที่ที่ปฏิบัติงานและพื้นที่ส่วนบุคคล
3. กำหนดแผนเวลาการตรวจและเครื่องมือเพื่อใช้ในการติดตาม
4. จัดตั้งทีมดูแลพื้นที่เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่ต่าง ๆ ของสำนักหอสมุด
5. ประสานงานระหว่างหน่วยงานกับทีมที่ดูแลประจำโซนพื้นที่เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรม 5ส ได้ตรงตามวัตถุประสงค์
6. ผลิตและส่งเสริมการดำเนินงานในโครงการกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่อง
7. ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานในโครงการกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุดทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
8. รับทราบปัญหาและให้คำแนะนำหรือเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส เพื่อพิจารณา

หลังจากที่ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของแต่ละชุดในปีแรกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้มีการจัดประกวดคำขวัญกิจกรรม 5ส โดยให้บุคลากรของสำนักหอสมุดได้มีส่วนร่วมในการส่งคำขวัญเข้าร่วมเพื่อรับการพิจารณา ซึ่งคำขวัญที่ได้รับการคัดเลือกโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการเพื่อนำมาใช้กับกิจกรรม 5ส ของสำนักหอสมุดได้แก่ คำขวัญว่า “สำนักหอสมุด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพลัง 5ส” และได้นำมาใช้ถึงจนกระทั่งปัจจุบัน

นอกจากนี้ยังได้มีการจัดแบ่งพื้นที่ทั้งหมดของสำนักหอสมุด โดยมีผู้รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่นั้นๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นทั้งหมด 7 กลุ่มพื้นที่ดังนี้

1. พื้นที่กลุ่มสุพรรณนิการ์ สังกัดผู้อำนวยการและสำนักงานเลขานุการ ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีเหลือง
2. พื้นที่กลุ่มชมพูพันธุ์ทิพย์ สังกัดหอจดหมายเหตุ ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีชมพู
3. พื้นที่กลุ่มอินทนิล สังกัดแผนกบริการ ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีม่วง
4. พื้นที่กลุ่มนาโน สังกัดแผนกพัฒนา ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีส้ม
5. พื้นที่กลุ่มพลอยไพลิน สังกัดแผนกเทคนิค ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีน้ำเงิน
6. พื้นที่กลุ่มวิภาวดี สังกัดห้องสมุดศูนย์ศึกษาวิภาวดี ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีเขียว
7. พื้นที่กลุ่มสาทร สังกัดห้องสมุดศูนย์ศึกษาสาทรธานี ใช้สัญลักษณ์โซนเป็นสีฟ้า

การดำเนินกิจกรรม 5ส

คณะอนุกรรมการกิจกรรม 5ส ได้รับการคัดเลือกมาจากบุคลากรที่เป็นตัวแทนของแต่ละโซนพื้นที่ เพื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและเพื่อให้กิจกรรม 5ส ดำเนินไปตามนโยบายและแผนดำเนินงานของกิจกรรม 5ส อย่างต่อเนื่อง อนุกรรมการแต่ละชุดมีวาระ 1 ปี โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติดังนี้

1. การประชุมของคณะกรรมการกิจกรรม 5ส

คณะกรรมการได้มีมติให้มีการประชุมทุกเดือนแต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้หากติดภารกิจต่างๆของสำนักหอสมุด

2. การดำเนินงานของคณะกรรมการกิจกรรม 5ส ประกอบด้วย

คณะกรรมการมีหน้าที่และรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ กำหนดแผนดำเนินการ ปรับปรุงมาตรฐานกลาง เผยแพร่กิจกรรม 5ส จัดกิจกรรมทำความสะอาดใหญ่ (Big Cleaning Day) จำนวน 2 ครั้ง

นอกจากนี้ยังมีหน้าที่สร้างแบบฟอร์มการตรวจประเมิน (ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 แบบ ได้แก่ ประเภทสำนักงาน (แบบรายบุคคล) ประเภทสำนักงาน (แบบส่วนรวม) ประเภทส่วนบริการผู้ใช้ และประเภทส่วนบริการผู้ใช้ เฉพาะศูนย์ศึกษาสหราชอาณาจักรและศูนย์ศึกษาวิภาวดี) รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ “ผ่าน” หมายถึง พื้นที่มีการปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานกลางทุกอย่าง และ “ไม่ผ่าน” หมายถึง พื้นที่มีการปฏิบัติงานแต่ไม่ตรงตามมาตรฐานกลางที่ได้กำหนดไว้

อนุกรรมการจะต้องสลับกันทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจประเมินด้วย จึงต้องวางแผนกำหนดการตรวจเยี่ยมโซนพื้นที่และทำการตรวจเยี่ยม โดยซึ่งในวันที่ตรวจเยี่ยมทางคณะอนุกรรมการจะมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยดูจากมาตรฐานกลางของแต่ละพื้นที่ และทำการบันทึกผลการตรวจประเมิน อีกทั้งสรุปข้อดี ข้อเสนอแนะและข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อให้ได้ตรงตามมาตรฐานกลางลงในแบบฟอร์มเมื่อตรวจเสร็จแล้ว ต้องสรุปผลการตรวจเยี่ยมเพื่อเสนอต่อประธานโซนพื้นที่และคณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส เพื่อรับทราบและจัดทำประกาศนียบัตรและของรางวัลแก่โซนพื้นที่ต่างๆ เมื่อจบปีการศึกษา

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

กิจกรรม 5ส ของห้องสมุด ประสบความสำเร็จได้ เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรทุกคนทุกแผนกในหน่วยงาน ดังคำขวัญที่ว่า “สำนักหอสมุด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพลัง 5ส”

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

- 1) บุคลากรของสำนักหอสมุดทุกคน ร่วมทำงานเป็นทีม
- 2) คณะผู้บริหารสำนักหอสมุด ซึ่งเป็นคณะกรรมการอำนวยการกิจกรรม 5ส สนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

มาตรฐานกลางบางข้อไม่ชัดเจน ทำให้เกิดข้อถกเถียงระหว่างคณะกรรมการในช่วงการตรวจประเมินโซนพื้นที่ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานกลาง ให้ชัดเจน ครอบคลุมและสร้างความเข้าใจในการตรวจประเมินให้กับผู้ตรวจและสมาชิกในพื้นที่ทราบ เพื่อให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

การตรวจโซนพื้นที่ปีละหนึ่งครั้ง ทำให้การทำกิจกรรมขาดความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งระยะเวลาในการตรวจประเมินค่อนข้างน้อย ทำให้ขาดความละเอียดถี่ถ้วนและไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ ดังนั้นควรกำหนดให้มีกิจกรรมการทำความสะอาดใหญ่ (Big Cleaning Day) รวมถึงการตรวจเยี่ยมโซนพื้นที่มากกว่าปีละหนึ่งครั้ง ไว้ในแผนดำเนินงาน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการตื่นตัวและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

บุคลากรของสำนักหอสมุดทุกคนมีความรู้และความเข้าใจด้านกิจกรรม 5ส เป็นอย่างดีทุกคนผลจากการดำเนินกิจกรรม 5ส มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรมีสุขนิสัยที่ดี มีจิตสำนึกการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่า ซึ่งถือเป็นนิสสัยพื้นฐานของการมีคุณภาพ มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลให้บริเวณอาคารหอสมุดมีความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย การบริการเป็นไปด้วยความราบรื่น ผู้ใช้มีความพึงพอใจ และผู้ปฏิบัติงานมีความสุข

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของการนำกิจกรรม 5ส มาใช้

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของการนำกิจกรรม 5ส มาใช้ และต้องการเผยแพร่แบ่งปันความรู้เหล่านี้ให้กับทุกๆ คณะและหน่วยงานในมหาวิทยาลัย โดยคณะกรรมการกิจกรรม 5ส ได้มีโครงการเผยแพร่ความรู้และทักษะการนำเอา 5ส มาใช้ในหน่วยงานของมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัยรังสิตโดยรวม เป็นมหาวิทยาลัยที่ทุกคนในองค์กรมีสุขนิสัยแห่งคุณภาพ

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง คือ

ผลการดำเนินงานกิจกรรม 5ส ถูกบันทึกและจัดทำเป็นรายงานเผยแพร่ต่อสาธารณะชนบนเว็บไซต์ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต โดยดูได้ที่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต. รายงานสรุปผลการดำเนินกิจกรรม 5ส สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2554. ปทุมธานี : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต, 2555.<http://library.rsu.ac.th/Images/5s55/5s55.pdf>

ภาคผนวก

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้าน.....

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่องคณะวิชา/หน่วยงาน.....

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึกคณะวิชา/หน่วยงาน.....

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง
.....
.....

4. เรื่องที่เล่า
.....

5. บริบทหรือความเป็นมาของเรื่อง
.....
.....
.....
.....

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ
.....
.....
.....
.....

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
.....
.....

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น
.....
.....

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว
.....
.....
.....
.....

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือ

.....

.....

.....

.....

.....

11. การเรียนรู้ของผู้เล่าเรื่องจากประสบการณ์ความสำเร็จดังกล่าว

.....

12. สมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติ) ของผู้เล่าเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

13. ผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เล่าเรื่อง คือ

.....

.....

.....

.....

.....

ศักยภาพของการเรียนการสอน ต้องพัฒนาไปอย่างยั่งยืน

A potential of instruction has to be developed sustainably

<http://isdc.rsu.ac.th>